

N 152

1895 *Frisk Föreläsning*

SAMI BAHAMUS VAŠALAŠ

ČALI

N. URSIN,

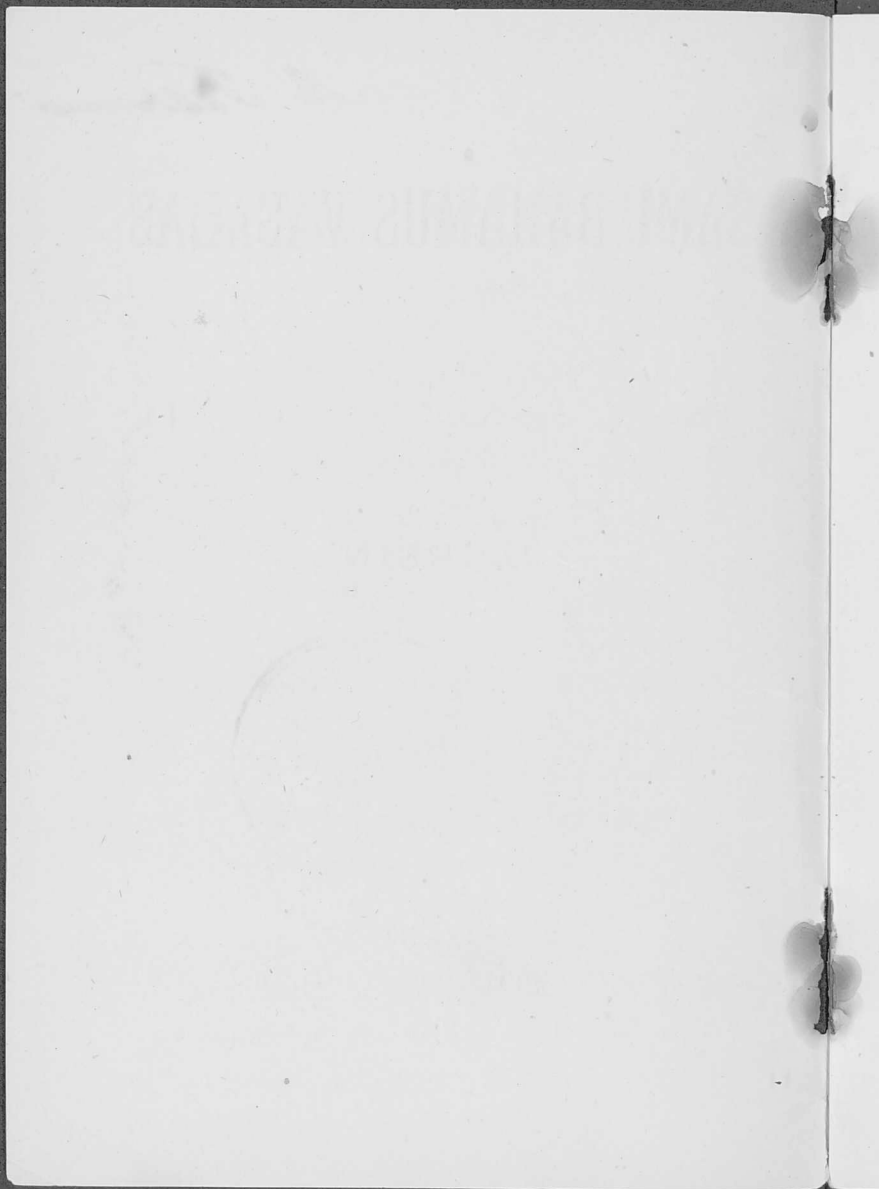
SEMINAROAPATĚGJE.

KRISTIANIAST.

PRENTEDUVVUM W. C. FABRITIUS JA BARNI LUTTE

1895.

Sami bahamus vašalaš.

Rakis sabmelažak, olbmak ja nissonak! Di diettebetet, maggar baha vašalaš gumpe læ bagje-olbmuidi. Jos dat boatta boccu gaski, de dat godda ja gaikod nuft ollo boccu, go ædnata. Damditi bagje-olbmuk maidai ballek dam vašalažastæsek ja ija bæive gečček sin boaco-ælosek, go gullek, atte gumpe læ lakkasin.

Mutto mon diedam æra vašalaža, mi læ sagga bahab go gumpe. I dat boađe duššefal bagje-olmui lusa, mutto dat boatta mærragadde olmui lusa maidai. Ja dat vašalaš læ dađe varalažab, dainago dat boadededines din lusa lokka ječas din usteben. Rakis sabmelažak,

allet osko sudnji! Dat læ betolaš usteb ja din bahamus vašalaš. I dat bivde rievedet duššefal din silbaid ja gollid ja boccuid, mutto dat bivdda maidai hævatet din sielo ja rubmaša ja dakkat din čača likkotæbmen. Don šaddak ibmašidi ja jærak, gibe dat dat sami bahamus vašalaš læ. Gula: su namma læ buollevidne¹⁾.

Buollevidne bukta vaivašvuoda ja hæde sidi.

Go buollevidne boatta vissui ja bæssa račastallat, de læ vaivašvuotta vuordemen uvsa oudast, dassači go buollevidne læ duššadam buok. Dat læ visses, go dat rievvar boatta sisa ja bæssa račastallat, de i son guoče dam sida, ouddalgo son læ dakkam dam guorosen

¹⁾ Muttom dafhost æra girjača mielde.

ja borram buok, mi læs sikke goadest ja aitest ja navetest, ja dušsen dakkam dærvasvuod̄a ja famo ja hævatam rafhe ja likko. Soaitta, atte dust læk bocuk, ruđak ja æra galvok. Dam buokrakkan læ Ibmel addam dudnji; daina son læ buristsivdnedam du, vai dust lifēi buorre dille, ja vai don dagašik rakisvuod̄a dagoid vaivašidi ja hæđalažaidi. Mutto jukke olmuš skittarda Ibmel addaldagaid hæpadlažamus lakai. Dađestaga go jukkam-hallo garra, gaibed buollevidnege ain æmbo ja æmbo; dastgo go olmuš vuost mielastuvvašgoatta garra jukkamušaidi, de i dat hæite jukkamest, oudalgo dat læ jukkam buok vidnen, vela biktasidesge bagjelistes. Su buollevidnegoikko læ ċaskadmættom. I daggar olmuš sat nagad hæittet erit buollevine jukkamest, vaiko akka anota ja manak ċirruk.

Buollevidne famotutta olbmu ja duššada sielo ja rubmaša dærvasvuoda.

Ædnagak celkkek, atte garra jukka-
mušak gievrasmattedek. Dat læ duotta,
atte go olmuš jugestasta uccanaš, de
orro, dego arvosmuvaši ja givruši. Mutto
dat arvokvuotta i biste gukka. Go dat
dasto javkka, de šadda rumaš hæjobun
go ouddal, ja mađe davjeb vidne jukku-
juvvu, dađe rašebun šadda rumaš. Gal
don vissa læk oaidnam jukkam olbmu
su darmetesvuodastes: i son mate sardnot,
i vazzet, i čuožžot. Buollevidne læ
famotuttam sust juokke latto. Mahe-
musta son gačča ædnami ja vælla dego
jabme: son i dieđe, i gula ige oaine
maidege. Moft læ son boattam daggar

darmetesvutti? Son læ jukkam garra jukkamušaid. Mutto dat illo læ alo ostujuvvum divras haddai. Ale jake, atte rumaš ja siello fastain oažžoba olles famosga, go olmuš gocca garrimvuodastes. I ollinge. Vidnejukkest læ vuost oaivebavčas, ja dasto šliedaga sust sikke rumaš ja siello. Su apek uccanišgottek bæivve bæivest; son šovkoda, bæljek jubmagottek, giedak doargestek, ja su vuoiŋnam šadda losebun. Jos son šadda varalaš davddi, de illa son šat dast čuožžela; buollevidne læ eritvalddam sust apid; dat læ duššadam su dærvasvuoda; son læ jabmem salaš. Damditi, rakis usteb, jos hægga ja dærvasvuotta læ dudnji divras oamek, de hæite erit garra jukkamušaid!

Buollevidne eritvaldda olbmust jierme.

Bærgalak i gierdaše mange diti, atte olbmuk ælaše soabalažat gaskanæsek. Su stuoremus illo læ cakketet vaše ja moare olbmui gaski, ja dasa læ buollevidne sudnji hui buorre gaska-oabme. Damditi šaddage bærgalak hui illoi, go olmuš mielastuvvašgoatta garra jukkamušaidi; dastgo son dietta burist, atte go buollevidne manna sisa, de jierbme batar olgus. Mi oaidnep dam čielggaset. Go buollevidne manna oaivvai, de olmuš mæn-nodišgoatta dego luonddogappalak, bækka ja doarro, dagjo ja garroda. Jos son sutta, de i sust læk jierbme ječas stivrrit, rotte dat vela nibes dopast ja čugge dam lagamužas erttegi. Jukke læ davja nuft

jiermetæbme, atte dakka vela hægasge
 ouddi. Jos son garrimoaivest gavnatalla
 garra dalkkai duoddar alde, de æi sust
 læk mielak occat suoje aldseisis, muŧto son
 vælla vela dalvve-guovddelge olggon, gosa
 fal goastge ain gačča, ja go vimag gocca,
 de duŧse banek cielkestek, ja buok lattok
 doargestek čoaskemest. Daid oasetes-
 vuočaid, maidi buollevidne læ dolvvom
 olbmu, daid i mate olmuŧ muittalet. Go
 mon muttom jagid dastouddal orrum
 Finmarkost, de muttom ækked manai dat
 morraŧ sakka dalost dalloi, atte gutta
 nuorra olbma legje hævvanam merri.
 Mon im goassege vajaldatte dam morraŧ
 ja dam surggama, maid dat sakka buvti
 juokke sidi. Manne dak hævvanegje?
 Bieggago dat læi nuft garas daihe læigo
 dat appe nuft stuimasgam? I. Dak legje
 oastam buollevine gavpugest. Go botte
 favllai, de jukke ječaidæsek garremidi.

I ovtastge læm jierbme vadnasa stivrrit daihe adnet borjas, daðemielde go bieggæ læi. De boði jorrebieggæ, ja de gobmanegje ja botte erit buokak. Gal vissasi donge, rakis lokke, matak daggar oasetesvuoðai birra muittalet, maid buollevidne læ dakkam. Vuoi, vuoi, maggar buorre gaska-oabme buollevidne læ bærgalakki, go dat bivdda dakkat olbmu bahan daihe doalvvot dam oasetesvutti.

Jierbme læ stuoremus addaldak, maid Ibmel læ addam migjidi. Damtaga mist i læk mikkege iloid ædnam alde, æp mi dieðe æpge ibmerd maidege. Go jierme æuovgas æaska, de æp mi mate Ibmela dovddat, æpge su rokkadallat, æpge su hærvasvuoða ja visesvuoða oaidnet, æpge su gittet buok su rakisvuoða oudast min vuostai. Dam hærvasæmus addaldaga sitta bærgalak mist rievedet ja adna dasa buollevine gaska-oabmen. Rakis

usteb, jos jierbme læ dudnji divras oabme,
maid Ibmelest læk ožžom, de hæite
garra jukkamušain. Jos ik dato muo
gullat, de gula dal:

Maid Ibmel ješ cælkka jugiŝ- vuoda birra.

Gullop, maid Ibmel cælkka! Vuost
jærra: „Gæst læ bælkko? Gæst læ vaid-
dalu? Gæst læk havek dušše diti? Gæst
læk ruksis cælmek?“ Ja dai gačaldagai
ala son vasted: „Sist, guđek goček
gukka vine barast, sist, guđek bottek
gæcčælet sægotuvvum jukkamušaid“. Ja
dasa son laset dam cuigodusa: „Ale gæča
vidnai, man ruoksad dat læ, moft dat
cæovgga litte siste, man alket dat manna
vuolas! Maņemusta galgga dat gasket
nuftgo guovdde ja cæuollat nuftgo gærmaš“

(Sanel. 23, 29—32). Ja profet Esaias lutte son cælkka: „Vuoi sigjidi, guðek læk gievrak jukkat vine ja cæpes olbmuk sægotet garra jukkamuša (Es. 5, 22).

Dast mi gullap Ibmel jurddag jugiſvuoða birra. I son læk duſſe diti dam cælkkam, mutto migjidi oapatussan, cuigodussan, njuolgadussan ja bagadussan vanhurskesvuoða siste. Jos don dam bagjelgæcak, de don boaðak dam garra dubmitusa vuollai: „Gutte dietta su hærras dato ige rakad ječas ige daga su dato mielde, son galgga oaz̄̄̄ot ædnag caskaſtagaid“. I dat væket cælkket, atte don duſſefal dom dam have jugak jeçad garremidi, go dasa læ buorre dille. Jos ik don væje gæcçalusa vuostai çuož̄̄̄ot, mutto jugak jeçad garremidi, dallan moft buollevidne læ oaz̄̄̄omest, de dat læ oainos, atte suddo radðe du bagjel. Dam ovta gærde, go don læk garremin, don

ik læk buoreb go jukke. Jos don oainasik jecad dalle, go læk garremin, de gal dat lifci hirmos govva: okta suoibbo, jiermetes olmuš, gæn njalbme læ dievva garrodallamest, gæn čodda goikka buolle vine maŋŋai, ja gæn baldast bærgalak čuožžo ja avvod, damditi go son læ juo darvetam du su giellasis. Mutto daggar ællem i læk Ibmel miela mielde, ige dat heivve kristalažžzi, i goassege. Dađe bahabun dat šadda, jos don daggar jukkam dilest bođak Hærra vissui ja dam buok bassamus Ibmel muođoi ouddi. Mutto lave vela datge dpatuvvat, vaiko gal mai jo dat læ surggad. Don bođak girkkoi bukten varas du manad Jesus lusa, daihe don bođak oazžom varas Hærra buristsivdnadusa du naitusdilad bagjel daihe navdašam varas vela Hærra rubmašage ja vara. Mutto ouddal don læk jukkam garra jukkamuša, ja sisa-

manadedinad girkkoi læk dak garrodusak, mak æska læk olgusmannam du njalmest, ain čuogjamen du maŋŋabælde. Maggar duššalaš kristalašvuotta! Lægo dat Ibmela rokkadallam vuoiŋast ja duotta-
 vuodast? Rakis usteb, basse čallagest čuzžuk dak čielgga ja garra sanek, main mi æp mate vælŋtat: „Allet čagjadada, æi jukkeek galga arbbit Ibmel rika (1 Kor. 6, 10). Dat læ visses, jukke olmuš i gula Kristusi ige su særvvegod dai ige arbbe su alme. Dam ællem siste son læ Ibmel moare vuolde, ige son oazo doainvot jabmem maŋŋel albmai boattet. Dastgo jukki orromsagje jabmem maŋŋel læ olgobælde, gost noaides olbmak læk ja furrušægjek ja olmušgoddek ja æppeibmel-balvvalægjek ja juokkehaš, gutte giellasid rakista ja dakka (Almost. 22, 15). Sin orromsagje læ dat javrre, mi buolla dolain ja riššain, gost

matto i jame ja dolla i ċaskaduvvu, gost
læ ċierrom ja bani giċċam.

Lægoston jukke olmuš gag- jomest?

Buollevidne læ varalaš jukkamuš.
Daggaviđi go mi aiggop dam muosatet, de
dat viggagoatta valdastallat min bagjel.
Ja dat læ dađe varalažab, go bærgalak
vigga dam bokte buktet min su hald-
dosis ja darvetet min su giellasis. Dam-
diti læge nuft, atte gutte datto vuoittet
jukkam-halos bagjel, son fertte vuoittet
bærgalaga bagjel. Lægoston dat vejolaš?
Lægoston jukke gagjomest? Læ galle.
Mist læ lonestægje, gæn Aċċe su rakis-
vuodastes læ addam migjidi; su namma

læ Jesus Kristus. Son læ dat gievrab, gutte vuotta dam gievra bagjel ja valdda su olles værjoid. Aito dam varas son læge almostuvvam, vai son dušsadiŋi bærgalaga dagoid. Son læ golgatam su divras varaides Golgata alde jukkege oudast ja datto su bæstet. Son geigge giedaides jukkege guvllui ja datto su valddet su arbmo-sallasis. Rakis olbmučam, ik don šadda dam gattat, go addak ječad fatmastuvvut sust. I son dato doalvvot min i suddoi ige jabmemi ige gađotussi, nuftgo bærgalak dakka. Bassevuoiņas bokte son sarnoda usteblašat minguim ja čajet migjidi dam gađotusa čiegnalasa, masa bærgalak bivdda buollevine bokte min buktet, ja adda sielo dovddat su siskaldas akkedvuođas ja guorosvuođas. Jos suddogas velage datto gulddalet su ja vara valddet su sanin, de son boccidatta su sielo sisa

duođalaš goiko dam ælle čace manñai ja sivdned su vaimo sisa ælle osko, mi doppe ja aldsešis oamast bestujume Kristus siste. De fertte jugišvuođa bær-galak bataret olgus, ja dat rakis bæste, Jesus Kristus, boatta vaimo sisa buok su armoines ja ællemines, ja jukke læ gagjujuvvum.

Mutto jos don mielastuvak buolle-vidnai ja læk jukke, de ik don vela læk mannam jabmemest ællemi, de don vela orok suddo-ija čappis sævdnjadasast. Ik don dalle oaine ječad likkotes dile, ikge oaine Ibmel stuora armo ja rakisvuođa. Son datto addet dudnji ællem, mutto don anak buorebun vuostaivalddet jab-mema bærgalaga giedast. Mallasak læk juo rakaduvvum, mak duttadek du sielo darbašvuođa, mutto don buorebun anak čoavjad dævddet spini borramušain. Æl-leva duoldde aja læ mist, mi agalažat

vægja min goiko ċaskadet, mutto don
manak dam mæddel ja ocak jedđitusa
buollevidne-laskost.

Rakis sabmelazak, heittet erit buolle-
vine ja bærgalaga balvvalæmest! Allet
gæse bagjelasadek Ibmel garra moare ja
duomo! Valddet æra miela ja jorgideket,
vai din suddok šaddaše erit sikkujuvvut,
vai dærvasmattujume aigek boadaše din
bagjeli Hærra ċalmin! Dasa addaši
Ibmel digjidi su armos ja famos min
bæstamek Jesus Kristus bokte! Amen.

